

Családon belüli erőszak áldozatául esett nők jogairól szóló útmutatót

MINISTERIO
DE IGUALDAD

SECRETARÍA DE ESTADO
DE IGUALDAD
Y CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

KÉSZÍTETTE A NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ELLENI KÜZDELEMÉRT FELELŐS KORMÁNYHIVATAL

Frissítve: 2022 május

Nípo online: 048-21-175-8

1. A SZEXUÁLIS ÉS NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATAIT MEGILLETŐ KÜLÖNLEGES JOGOK	5
1.1. Ki tekinthető nemi alapú erőszak áldozatának?	6
1.2. Hogyan állapítható meg a nemi alapú erőszak elkövetésének ténye?	6
1.3. A tájékoztatáshoz való jog	7
1.3.1. 016 információs és jogi segítségnyújtási szolgálat	7
1.3.2. Nemi alapú erőszakkal kapcsolatos segítségnyújtást, illetve a megelőzést segítő hálózat honlapja	7
1.4. Az átfogó szociális ellátáshoz és segítséghez való jog	8
1.5. Az azonnali és ingyenes jogsegélyhez és szakjogászai segítséghez való jog	8
1.6. Munkavállalói jogok	9
1.6.1. A foglalkoztatott nők jogai	10
1.6.2. A gazdaságilag kiszolgáltatott női önfoglalkoztatók jogai	10
1.7. Társadalombiztosítási jogok	11
1.7.1. A társadalombiztosítási járulékfizetéshez kapcsolódó jogok	11
1.7.2. Társadalombiztosítási ellátáshoz való jog	11
1.8. Foglalkoztatáshoz és munkavállaláshoz kapcsolódó jogok	13
1.8.1. Egyedi foglalkoztatási program	13
1.8.2. Helyettesítés céljából létrejött munkaszerződés a nemi alapú erőszak áldozatává vált női munkavállalók helyettesítésére	13
1.8.3. A nemi alapú erőszak áldozatait alkalmazó vállalatok által igénybe vehető kedvezmények	13
1.9. A női köztisztviselők és közalkalmazottak jogai	13
1.10. Gazdasági jogok	14
1.10.1. Különleges anyagi segítség a nemi alapú erőszak elhelyezkedési nehézséggel küzdő áldozatai számára	14
1.10.2. Tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatás	15
1.10.3. Tartásdíjfizetési hátralék esetén fizetett előlegek	15
1.10.4. A létminimumnak megfelelő jövedelem	16
1.10.5. Elsőbbség a védett lakásokban és az állami fenntartású idősotthonokban való elhelyezés tekintetében	16
1.11. Azonnali beiskolázáshoz való jog	17
1.12. Tanulmányi ösztöndíjak és képzési támogatások	17
1.13. A biztonsági okokból való nyilvántartásba vétel sajátosságai	17
1.14. A vezetéknev, illetve a személyazonosság megváltoztatásához való jog	18
2. A SZEXUÁLIS ÉS NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATÁUL ESETT KÜLFÖLDI NŐK JOGAI	19
2.1. A nemi alapú erőszak áldozatául esett külföldi nők tartózkodási jogosultsága Spanyolországban	20
2.1.1. A nemi alapú erőszak áldozatává vált külföldi nők Spanyolországban való tartózkodásának szabályai a következők	20
2.1.2. A harmadik országból származó külföldi nőknek a nemi alapú erőszak esetén kiadható tartózkodási és munkavállalási engedélyek közül az alábbi két típus egyikével kell rendelkezniük	20
2.1.3. A külföldi nő ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedélye annak lejáratakor megújítható, amennyiben a munkaszerződés, illetve a munkaviszony a nő ellen irányuló nemi alapú erőszak következtében szűnik meg vagy szünetel	21
2.2. A szexuális és nemi alapú erőszak áldozatául esett rendezetlen jogállású külföldi nők védelme	21
2.3. A nemzetközi védelemhez való jog	22

3. A NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATÁUL ESETT SPANYOL NŐK JOGAI SPANYOLORSZÁG TERÜLETÉN KÍVÜL	23
4. A BŰNCSELEKMÉNYEK ÁLDOZATAINAK AZON JOGAI, AMELYEK A NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATAIT IS MEGILLETIK	24
4.1. A bűncselekmény áldozatának jogállásával összefüggő jogok	25
4.2. Feljelentéshez való jog	26
4.3. Távoltartási végzés kérelmezésének joga	26
4.4. Európai távoltartási végzés (európai védelmi határozat) kérelmezésének joga	27
4.5. A büntetőeljárásban való részvételhez való jog: felajánlott eljárási lehetőségek	27
4.6. A visszaszolgáltatáshoz, a kártérítéshez és az okozott sérelem jóvátételéhez való jog	28
4.7. A bírósági eljárásokról való tájékoztatáshoz való jog	28
4.8. Az áldozat méltóságának és magánéletének védelméhez való joga a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos eljárásokban	29
4.9. Segítségnyújtás a nemi alapú erőszaknak minősülő bűncselekménynek áldozatai számára	29

A SZEXUÁLIS ÉS NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATAIT MEGILLETŐ KÜLÖNLEGES JOGOK **1**

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. törvény (B.O.E. 313. sz., 2004. december 29.) számos jogot rögzít és garantál a nemi alapú erőszak áldozatává vált vagy váló nőknek azzal a céllal, hogy lehetővé tegye számukra az erőszakos kapcsolatból való kilépést és életük normalizálását.

Ezek a jogok abban az értelemben egyetemesnek tekintendők, hogy származásra, vallásra vagy bármely más személyes vagy társadalmi körülményre való tekintet nélkül garantálnak jogokat minden olyan nő számára, aki nemi alapú erőszak áldozatává válik vagy vált.

1.1. Ki tekinthető nemi alapú erőszak áldozatának?

A nőekkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 1. cikke

Az 1/2004. sz. sarkalatos törvény értelmében nemi alapú erőszak áldozatának kell tekinteni azt a nőt, aki fizikai erőszakot vagy pszichés nyomást szenvedett el, megsértve szexuális szabadságát és önrendelkezését, akivel szemben fenyegetéseket, kényszerítést vagy szabadságtól való önkényes megfosztást alkalmaztak, mely cselekményeket vele szemben jelenlegi vagy korábbi házastársa, élettársa, vele szoros érzelmi kapcsolatban álló, akár vele együtt élő, akár különélő személy követte el.

A nőekkel szembeni erőszaknak ez a formája az emberi jogok megsértésének minősül, és benne a férfiak nőekkel szembeni megkülönböztetése, felsőbbrendűsége és hatalmi pozíciója jut érvényre.

Ezen túlmenően az áldozat kiskorú gyermekei, valamint a gyámsága vagy közös felügyelet alatt álló kiskorúak is az erőszak áldozatainak tekintendők, ennél fogva az 1/2004. sz. sarkalatos törvény 5., 7., 14., 19.5., 61.2., 63., 65., 66. cikkei és 17. sz. kiegészítő rendelkezése számos jogot ismer el számukra.

A szexuális és nemi alapú erőszak fogalma kiterjed (a gyermekek és a serdülők erőszakkal szembeni átfogó védelméről szóló, 2021. június 4-i, 8/2021. sz. sarkalatos törvény által végrehajtott módosítás szerint) az erőszak azon formájára is, amely a nő bántalmazásával párhuzamosan az áldozat jelenlegi vagy korábbi házastársa, élettársa vagy vele szoros érzelmi kapcsolatban lévő, de nem egy életközösségben élő személy részéről a bántalmazott nő családtagjai vagy közeli kiskorú hozzátartozói épsége ellen irányul.

1.2. Hogyan állapítható meg a nemi alapú erőszak elkövetésének ténye?

A nőekkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 23., 26 és 27.3. cikke

Általános értelemben véve az áldozati jogok elismerését indokló, a nemi alapú erőszak után kialakult helyzetet a nemi alapú erőszak bűncselekménye miatt hozott elmarasztaló ítélet, a távoltartási végzés vagy bármely más, az áldozat javára történő óvintézkedést megállapító bírósági végzés, határozat vagy az ügyészség által beterjesztett jelentés, vádirat mondja ki, hogy a felperes ellen nemi alapú erőszakot követtek el vagy nőekkel szembeni erőszak alapos gyanúja áll van.

A nemi alapú erőszak ténye az illetékes közigazgatási szerv szociális szakszolgálata, speciális ellátást biztosító szakszolgálata vagy a nemi alapú erőszak áldozatait befogadó szolgáltatók vagy a szociális otthon által készített jelentéssel is igazolható; vagy bármely más jogcímen, feltéve, hogy azt az egyes jogokhoz és támogatási forrásokhoz való jogosultságot szabályozó ágazati szabályozási rendelkezések előírják.

A nemi alapú erőszak helyzetének az 1/2004. sz. sarkalatos törvény 23. cikke szerinti igazolása céljából a 2019. április 3-i Esélyegyenlőségi Szakmai Konferencián jóváhagyták azon szociális szolgáltatók, szakszolgáltatók vagy a nemi alapú erőszak áldozatait befogadó szolgáltatók listáját, amelyek képesek az erőszakos cselekmények áldozatának státuszát és az 1/2004. sz. sarkalatos törvény 21. és 22. cikkében előírt szociális és foglalkoztatási támogatásra való jogosultságot adminisztratív célból igazolni és alátámasztani. Ezáltal közös igazolási modell jön létre az autonóm közösségek különböző közigazgatási szervei számára, így azok a nemi alapú erőszak áldozata státuszának adminisztratív akkreditációja során egységes módon tudnak eljárni.

Ezzel kapcsolatosan további információk a [Nemi Alapú Erőszak Elleni Küzdelemért Felelős Kormányhivatal honlapján található](#).

1.3. A tájékoztatáshoz való jog

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 18. cikke

A tájékoztatáshoz való jogot a következő platformok biztosítják:

1.3.1. 016 információs és jogi segítségnyújtási szolgálat

- Az adatokat bizalmasan kezelő, ingyenes szolgáltatást nyújtó szervezet, amely tájékoztatást, jogi tanácsadást és azonnali pszichoszociális ellátást nyújt a nemi alapú erőszak Isztambuli Egyezményben szereplő minden formájával kapcsolatban, ezen belül a nőkkel szembeni erőszaknak a 2004. december 28-i, 1/2004. sz. sarkalatos törvényben definiált eseteiben is.
- A szolgáltatás három csatornán keresztül érhető el:
 - Gyors hívószám: **016**.
 - E-mail: **016-online@igualdad.gob.es**.
 - **WhatsApp**: **600 000 016**-os szám, kizárólag WhasAppon használható, telefonhívással nem elérhető.
- Az információs központ és az azonnali pszichoszociális ellátás folyamatosan 0–24 óráig, az év 365 napján, a jogi tanácsadás hétfőtől vasárnapig, reggel 8 és 22 óra között érhető el.
- A szolgáltatás hallássérült és/vagy beszéd fogyatékosok számára több módon is elérhető: a **900 116 016**-os hívószám hívásával; **Telesor** szolgáltatás a Telesor saját weboldalán keresztül (internetkapcsolat szükséges) a <https://www.telesor.es> címen; mobiltelefonon vagy PDA-ról egy ingyenes alkalmazás telepítésével vagy az **SVisual** videótolmács szolgáltatással a <http://www.svisual.org> weboldalon keresztül; WhatsApp: 600 000 016; e-mailben: **016-online@igualdad.gob.es**.
- A külföldiek számára spanyol nyelven és Spanyolország többi hivatalos társnyelvén kívül a következő nyelveken érhető el:
 - 0–24 órás telefonos szolgálat a hét minden napján 53 nyelven: afgán, albán, angol, arab, bambara, baszk, berber, bolgár, bosnyák, brazil portugál, cseh, dán, fárszi, finn, francia, fulani, galíciai, görög, grúz, hindi, holland, japán, katalán, koreai, lengyel, litván, magyar, mandarin kínai, mandinka, német, norvég, olasz, orosz, örmény, perzsa, portugál, román, spanyol, svéd, szerbhorvát, szír, szlovák, szlovén, szoninke, tajvani kínai, thai, török, ukrán, urdu, valenciai és volof nyelven érhető el.
 - E-mailen és WhasAppon a hét minden napján 0–24 óráig non-stop: angol, arab, baszk, bolgár, francia, galíciai, katalán, kínai, mandarin, német, olasz, orosz, portugál, román, spanyol és valenciai.
- Hívások továbbítása a következő hívószámokra:
 - A vészhelyzeti hívásokat a rendszer 112-es segélyhívószámra irányítja.
 - A női egyenjogúsággal kapcsolatos általános kérdésekre a Nőjogi Intézet munkatársai készséggel válaszolnak.
 - Valamely spanyolországi autonóm közösséggel kapcsolatos kérdéseket a rendszer a megfelelő tartományi telefonszámra irányítja.
 - A kiskorúak által kezdeményezett hívásokat az ANAR gyermek- és ifjúságvédelmi segélyvonalának munkatársai fogadják.

1.3.2. Nemi alapú erőszakkal kapcsolatos segítségnyújtást, illetve a megelőzést segítő hálózat honlapja

Elérhető az Esélyegyenlőségi Minisztérium honlapján, a “**Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género**” (Nemi Alapú Erőszak Elleni Küzdelemért Felelős Kormányhivatal) menüpontban.

Az oldal interaktív térképen jeleníti meg a közigazgatás és a szociális szakszolgálatok által a polgárok és a nemi alapú erőszak áldozatai rendelkezésére bocsátott különböző – rendőrségi, igazságügyi, tájékoztatási, gondozási, tanácsadási stb. – erőforrásokat.

1.4. Az átfogó szociális ellátáshoz és segítséghez való jog

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 19. cikke
A polgári törvénykönyv 156. cikke a polgári és eljárási jogszabályok reformjáról szóló, 2021. június 2-i 8/2021. sz. törvény szövegében, a fogyatékossgal élő személyek jogképességének gyakorlását támogató polgári és eljárási jogszabályok reformjáról

A nemi alapú erőszak áldozatainak joguk van az átfogó szociális ellátáshoz, ide értve a gondozást, a sürgősségi ellátást, a mentálhigiénés támogatást, a szállás igénybevételét és a gyógyulást szolgáló átfogó szociális szolgáltatásokat. E szolgáltatásoknak meg kell felelniük a folyamatos gondozás, a sürgősségi ellátás, a szakszolgálatok szakmai és multidiszciplináris elveinek. E szolgáltatások célja az erőszakos cselekmények miatt fellépő szükségletek kielégítése, az áldozat erőszak előtti lelki és testi állapotának helyreállítása, de legalább is az erőszakos cselekmény hatásainak enyhítése.

E szakszolgálatokon keresztül a nők:

- Tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen lépéseket tehetnek és milyen jogaik vannak.
- Megismerhetik azokat a szakszolgálatokat, ahová pénzügyi, orvosi, pszichológiai és szociális segítségért fordulhatnak.
- A címen hozzáférhetnek azokhoz az elhelyezési formákhoz (sürgősségi vagy átmeneti szállások, védett házak, otthonok stb.), ahol biztonságuk garantált és alapszükségeik fedezve vannak.
- Visszanyerhetik testi és lelki integritásukat.
- Képesítést szerezhetnek, segítséget kaphatnak a munkába álláshoz vagy a munkába való visszatéréshez és a másodlagos viktimizáció elkerülése érdekében a teljes felépülés alatt pszichoszociális támogatásban részesülnek.

Az átfogó szociális ellátáshoz való jog a nemi alapú erőszakkal sújtott családban nevelkedő kiskorúakat is megilleti. A szociális szakszolgálatoknak elegendő számú férőhellyel kell rendelkezniük a kiskorúak fogadására. A kiskorúak pszichés és testi sérüléséhez vezető vagy ilyen kockázattal járó helyzetek hatékony megelőzése és elkerülése érdekében gondozásukra képzett szakszeméllyel kell rendelkezniük.

A kiskorúak és fiatalok pszichológiai és mentálhigiénés gondozásának megkezdéséhez – amennyiben életük, testi épségük, szabadságuk, erkölcsi feddhetetlenségük vagy szexuális szabadságuk és integritásuk elleni támadás vagy a másik szülő ellen elkövetett erőszakos cselekmény miatt elmarasztaló ítélet született, és amíg a büntetőjogi felelősség nem szűnt meg vagy az egyik szülő ellen nem indult büntetőeljárás – elegendő a másik szülő beleegyezése, míg az anyát előzetesen tájékoztatni kell. Ez akkor is érvényes, ha előzetes feljelentésre nem került sor, amennyiben az áldozat a nemi alapú erőszak elleni küzdelemre szakosodott szakszolgálatától kap segítséget: ilyenkor az ellátást nyújtó szakszolgálat jelentésében figyelmeztet a helyzetre. Ha e segítséget 16 éven felüli kiskorúak veszik igénybe, az ellátáshoz az ő kifejezett hozzájárulásuk szükséges.

Az e jog érvényesítéséhez szükséges ellátások megszervezése a tartományok (spanyol autonóm közösségek), Ceuta és Melilla városok, valamint a helyi önkormányzatok feladata.

Az autonóm közösségek közötti, a nemi alapú erőszak áldozatául esett nők és gyermekeik számára fenntartott otthonok és menhelyek hálózatának koordinálásáról szóló 2014. évi jegyzőkönyv nagyban megkönnyíti a nemi alapú erőszakot elszenvedett nők és gyermekeik áthelyezését a különböző autonóm közösségek menhelyei között, függetlenül attól, hogy a nő vagy a gondozásában lévő kiskorúak biztonsága vagy a társadalmi visszaailleszkedésük elősegítése érdekében kerül erre sor.

1.5. Az azonnali és ingyenes jogsegélyhez és szakjogászai segítséghez való jog

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 20. cikke, az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló 1996. január 10-i, 1/1996. sz. törvény
Az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló rendeletet bevezető, 2021. március 9-i 141/2021. sz. királyi törvényerejű rendelet

A nemi alapú erőszak áldozatául esett nőknek – peres eljárásokhoz szükséges forrásaik meglététől függetlenül

– joguk van ingyenes jogsegélyhez, amelyet az erőszakos cselekményt követő közvetett vagy közvetlen bírósági és közigazgatási eljárásokban azonnal biztosítani kell számukra.

Ez a jog a sértett halála esetén a jogutódaira is vonatkozik, feltéve, hogy utóbbiak nem vettek részt a cselekményekben.

Az ingyenes jogsegély nyújtása céljából a sértetti státusz a feljelentés megtételekor vagy a per kezdeményezésekor, illetve a büntetőeljárás megindításakor keletkezik és mindaddig fennmarad, ameddig a büntetőeljárás le nem zárul vagy amíg a lezárását követően elmarasztaló ítélet nem születik. Felmentő ítélet esetén az ingyenes jogi segítségnyújtás kedvezménye a felmentő ítélet jogerőre emelkedése vagy a büntetőeljárás végleges lezárása esetén anélkül szűnik meg, hogy az addig ingyenesen igénybe vett ellátások költségeit a sértettnek meg kellene fizetnie.

A sértett nemi alapú erőszak áldozatává minősítése miatt indítható különböző eljárásokban ugyanannak a kirendelt ügyvédnek kell segítenie az áldozatot, feltéve, hogy ez megfelelően biztosítja a védelemhez való jogát.

A sértett számára kirendelt védőügyvéd kijelöléséig a jogi képviselőt ellátó ügyvéd a sértettet az eljárásban is jogosult képviselni mindaddig, amíg a sértett magánvádlóként nem lépett fel. Addig is a kijelölt ügyvédnek kell eleget tennie a kézbesítési és iratkézbesítési cím megadására vonatkozó kötelezettségnek.

A nemi alapú erőszak áldozatai az eljárás során bármikor magánvádlóként léphetnek fel, bár ez nem teszi lehetővé a magánvádlói szerepkörbe kerülésük előtt már lefolytatott eljárás visszavonását vagy megismétlését, és nem járhat a vádlott védelemhez való jogának korlátozásával.

Az érintett ügyvédi kamaráknak rendelkezniük kell a nemi alapú erőszak áldozatai számára nyújtott előzetes tanácsadási és jogi segítségnyújtási szolgáltatások nyújtására szakosodott állandó ügyeleti beosztással.

Az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való jog többek között a következő szolgáltatásokat foglalja magában:

- Per vagy bírósági eljárás előtti ingyenes tanácsadás és iránymutatás, különösen a feljelentés megtételét közvetlenül megelőző időszakban.
- Ingyenes védelem és ügyvédi képviselő minden közigazgatási és bírósági eljárás során.
- Az eljárások során a hivatalos közlönyökben hirdetmények, felhívások, közlemények ingyenes megjelentetése.
- A bírósági illeték, eljárási díj, valamint a fellebbezés benyújtásához szükséges illetékek és díjak megfizetése alóli mentesség.
- Az ingyenes szakértői segítségnyújtás az eljárásban a bíróságok mellé rendelt technikai személyzet vagy ennek hiányában a közigazgatásban dolgozó köztisztviselők, szervek vagy műszaki szolgálatok által nyújtott szolgáltatások költségeinek az állam általi átvállalását jelenti.
- A közjegyzői okiratokért fizetendő közjegyzői díjak teljes vagy 80%-os díjmérséklése.

1.6. Munkavállalói jogok

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 21. cikke

A nemi alapú erőszak áldozatává vált nőket megillető munkavállalói jogok elismerésének célja az elszenvedett erőszak miatt a munkaerőpiacról való kiszorulásuk, kirekesztésük megelőzése. Ennek érdekében e nők olyan jogokat élveznek, amelyek célja a munka és a nemi alapú erőszak miatt kialakult helyzet összeegyeztetése, amelyek garantálják védelmüket, ha ideiglenesen vagy véglegesen el kell hagyniuk munkahelyüket, és segítik az elhelyezkedésüket, amennyiben keresőtevékenységet még nem folytatnak.

1.6.1. A foglalkoztatott nők jogai¹

A munkavállalók jogállásáról szóló, a 2015. október 23-i, 2/2015. sz. királyi törvényerejű rendelet által jóváhagyott módosított törvény 37.8, 40.4, 45.1.n), 48.10, 49.1.m), 52.d), 53.4, 55.5 cikke
A távmunkáról szóló 2021. július 9-i 10. sz. törvény

- Az erőszakot elszenvedett női munkavállalót a munkaidő csökkentéséhez a munkabér arányos csökkentésével párhuzamosan munkaidő-kedvezmény (munkaidő-csökkentés) illeti meg a munkaidő-beosztás átszervezése, a munkaidő kijáratása, a rugalmas munkaidő alkalmazása vagy a foglalkoztatónál alkalmazott más munkaidő-szervezési modellek révén, hogy védelme vagy az átfogó szociális ellátáshoz való joga teljesülhessen. E jogokat a kollektív szerződésekben, a munkáltató és a munkavállalók törvényes képviselői közötti megállapodásokban, illetve a munkáltató és az érintett munkavállalók közötti megállapodásban az adott esetekre meghatározott feltételek szerint lehet gyakorolni.
- A földrajzi mobilitáshoz való jog: azok a nők, akik a védelemhez vagy az átfogó szociális ellátáshoz való joguk érvényesítése érdekében kénytelenek elhagyni munkahelyüket azon a településen, ahol eddig dolgoztak, előnyt élveznek a munkáltató másik telephelyén, a korábbi munkakörrel és besorolással azonos foglalkozási csoportba vagy azzal egyenértékű kategóriába sorolt új munkahelyre történő áthelyezéskor. Számukra a munkáltató köteles az első 6 hónapra fenntartani a pozíciót.
- A munkaszerződés átmeneti felfüggesztéséhez való jog, amely a nemi alapú erőszak miatt munkahelyét elhagyni kényszerülő női munkavállaló szüneteltetéséről szóló döntésekor biztosítja a munkahely fenntartását.
- A munkaviszony megszüntetéséhez való jog, amely a nemi alapú erőszak miatt munkahelyét véglegesen elhagyni kényszerülő női munkavállalót illeti meg.
- A munka részben vagy egészben távmunka keretében való ellátásához való jog, illetve – amennyiben ez a bejáratott rendszer – a távolléti munkavégzésről a jelenléti munkavégzésre való áttéréshez való jog feltéve, hogy a feladatellátás módja mindenkor összeegyeztethető az adott személy által betöltött pozícióval és feladatkörrel. E jogokat a kollektív szerződésekben, a munkáltató és a munkavállalók törvényes képviselői közötti megállapodásokban, illetve a munkáltató és az érintett munkavállalók közötti megállapodásban az adott esetekre meghatározott feltételek szerint lehet gyakorolni.
- A nemi alapú erőszakból eredő fizikai vagy pszichés állapot miatti, adott esetben a szociális vagy egészségügyi szakszolgálatok által javasolt és jóváhagyott távollétet, munkából való távolmaradást indokolt hiányszáznak kell tekinteni.
- A nemi alapú erőszak áldozatává vált női munkavállalók munkaszerződése nem mondható fel, azaz a munkavállaló nem bocsátható el a munkaidő csökkentésére vagy átszervezésére, más telephelyre történő áthelyezésre, a munkakörváltásra vagy a munkaviszony felfüggesztésére vonatkozó jogok gyakorlására hivatkozva, amennyiben e jogukat a státusz munkaszerződésben elismert feltételei szerint gyakorolják.
- A nemi alapú erőszak áldozatává vált női munkavállaló fegyelmi okokra hivatkozva nem építhető le, azaz a munkavállaló nem bocsátható el a munkaidő csökkentésére vagy átszervezésére, más telephelyre történő áthelyezésre, a munkakörváltásra vagy a munkaviszony felfüggesztésére vonatkozó jogok gyakorlására hivatkozva, amennyiben e jogukat a státusz munkaszerződésben elismert feltételei szerint gyakorolják.

1.6.2. A gazdaságilag kiszolgáltatott női önfoglalkoztatók jogai

Az önfoglalkoztatók jogállásáról szóló 2007. július 20-i 20/2007. sz. törvény

- A tevékenység elvégzéséhez szükséges munkaidő, illetve a munkaidő-beosztás feletti rendelkezési jog.
- A szerződéses jogviszony felmondásához való jog.
- A nemi alapú erőszak után kialakult helyzet a női munkavállaló esetében alapos indoknak minősül a tevékenység beszüntetéséhez.
- Társadalombiztosítási járulékkedvezményeket vehetnek igénybe a szexuális és nemi alapú erőszak azon áldozatai, akiket
 - a) először regisztráltak az önálló vállalkozókra vonatkozó különleges szociális biztonsági rendszerbe vagy
 - b) a regisztráció

¹A kollektív szerződések és az üzemi megállapodások az itt szereplőknél kedvezőbb jogokat állapíthatnak meg.

tényleges időpontját közvetlenül megelőző két évben nem szerepeltek e nyilvántartásban, valamint c) olyan áldozatok, akiket mezőgazdasági őstermelői státuszuk alapján a társadalombiztosítási járulékfizetés kötelezettsége terhel.

1.7. Társadalombiztosítási jogok

1.7.1. A társadalombiztosítási járulékfizetéshez kapcsolódó jogok

- Munkaszerződésük felfüggesztése után a női munkavállalók számára a munkahely fenntartásával biztosított kényszerszabadság időszakát a nyugdíjba vonulás, a tartós rokkantság, a halál, szülés, a munkanélküliség és daganatos vagy más súlyos betegségben szenvedő kiskorúak gondozása esetén járó társadalombiztosítási jogosultság szempontjából tényleges járulékfizetési időszaknak (biztosított jogviszonynak) kell tekinteni.

a 2015. október 30-i, 8/2015. számú királyi törvényerejű rendelettel bevezetett általános társadalombiztosítási törvény 165. cikkének (5) bekezdése
 illetve a társadalombiztosítási rendszerből finanszírozandó családi ellátások mértékét szabályozó, 2005. november 11-i 1335/2005. sz. királyi törvényerejű rendelet egyetlen kiegészítő rendelkezése

- A társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettséget hat hónapos időtartamra fel kell függeszteni azon egyéni vállalkozók vagy önálló vállalkozói tevékenységet folytató női munkavállalók esetében, akik tevékenységüket a védelmi intézkedések hatálya vagy az átfogó szociális ellátás alatt szüneteltetik.

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 21.5. cikke
 illetve a 2015. október 30-i 8/2015. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a társadalombiztosításról szóló általános törvény átdolgozott szövegének 329. cikke

- Külön megállapodást kell aláírni a társadalombiztosító és a nemi alapú erőszak áldozatává vált azon női munkavállalók között, akik munkaidejüket arányos bércsökkenés mellett rész munkaidőre csökkentették.

2003. október 13-i TAS/2865/2003. sz. rendelet a társadalombiztosítási rendszerben kötött különleges megállapodásról

1.7.2. Társadalombiztosítási ellátáshoz való jog

- Az anyasági és apasági ellátások alkalmazása tekintetében a nemi alapú erőszak áldozatává vált, alkalmazotti vagy ön-foglalkoztatói jogviszonyban dolgozó nők esetében a tényleges járulékfizetési (biztosított) időszakok teljes biztosított időszaknak minősülnek.

A társadalombiztosítási rendszer anyasági, apasági, terhességi és gyermekágyi ellátások szabályozásáról szóló, 2009. március 6-i 295/2009. számú királyi törvényerejű rendelet

- A munkavállalónak fel nem róható okból történő kordedvezményes öregségi nyugellátáshoz való jog: ez minden olyan nő számára biztosítandó, akik munkaszerződésüket nemi alapú erőszak elszenvedése miatt mondják fel, és megfelelnek a megállapított feltételeknek.

A 2015. október 30-i 2015/8. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a társadalombiztosításról szóló törvény módosított szövegének 207. cikke

- Özvegyi nyugdíjra való jog különélés, válás vagy házasság érvénytelenítése esetén: ez azokat a nemi alapú erőszak áldozatául esett nőket illet meg, akiknél – bár nem jogosultak kiegészítő nyugdíjellátásra – teljesülnek a megállapított feltételek.

A 2015. október 30-i 2015/8. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, társadalombiztosításról szóló törvény módosított szövegének 220. cikke

- Az özvegyi nyugdíjra való jogosultságot elveszíti az, akit jogerős ítéletben a szándékos emberölés bármely formája vagy sérülés okozása miatt elítéltek, amennyiben az áldozat vagy a sértett az elkövető házastársa, korábbi házastársa, élettársa vagy korábbi élettársa volt.

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény első kiegészítő rendelkezésre illetve a 2015. október 30-i 8/2015. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a társadalombiztosításról szóló általános törvény átdolgozott szövegének 231. cikke

- Nem rendelkeznek járulékalapú nyugdíj kiegészítésére való jogosultsággal azok az apák, akiket valamely, Spanyolországban hatályos jogszabályban vagy valamely, Spanyolország által ratifikált nemzetközi egyezményben meghatározott, az anya sérelmére elkövetett nemi alapú erőszak, vagy a gyermekeik sérelmére elleni erőszak miatt ítélték el.

Nem jogosult továbbá pénzügyi támogatásra az a szülő, akit a bíróság szülői felügyeleti kötelezettségei elmulasztása miatti ítélettel, illetve bűncselekmény miatt vagy családjogi ügyben hozott ítélettel megfosztott szülői felügyeleti jogától.

2021. február 2-i 3/2021. sz. királyi törvényerejű rendelet a nemek közötti egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló intézkedések bevezetéséről, valamint egyéb szociális biztonsági és a gazdasági kérdésekről

- Árvasági jogok:
 - **Árvaellátás:** az elhunyt nő gyermekei – a leszármazás fokától függetlenül – árvaellátásra jogosultak, amennyiben az áldozat elhunytakor még nem töltötték be 21. életévüket vagy még nem keresőképeseek, illetve 25 éven aluliak és sem munkaviszonnal, sem önálló egyéni vállalkozói jogállással nem rendelkeztek, vagy ha igen, akkor jövedelmük éves átlagban nem érte el a minimálbér éves összegét, és a női munkavállaló be volt jelentve, vagy a bejelentetthez hasonló helyzetben vagy azon kívül volt.
 - A gyermekek a teljes árvasági ellátás alapösszegének 70%-ára jogosultak, amennyiben a család egy főre eső jövedelme nem haladja meg a mindenkor hatályos minimálbér 75%-át.
 - **Árvaellátás:** a törvény vagy a Spanyolország által ratifikált nemzetközi egyezmények értelmében az erőszak következtében elhunyt nő gyermekei jogosultak erre az ellátásra feltéve, hogy a teljes árvasághoz hasonló körülmények között élnek és nem teljesítik a pénzbeli árvaellátáshoz szükséges feltételeket. Az elhunyt áldozat gyermeke lehet az árvaellátás kedvezményezettje, feltéve, hogy a halál időpontjában nem töltötte be a 25. életévét, nem folytatott keresőtevékenységet vagy nem volt egyéni vállalkozó; amennyiben folytatott keresőtevékenységet, a megszerzett jövedelme éves átlagban nem éri el a minimálbérré szintén éves szinten érvényes összegét.
 - Az árvaellátás összege a számítási alap 70%-a, feltéve, hogy a háztartás jövedelme éves átlagban nem haladja meg a mindenkor hatályos minimálbér 75%-át.

A 2015. október 30-i 2015/8. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, társadalombiztosításról szóló törvény módosított szövegének 233. cikke
a nemi alapú vagy más jellegű erőszak áldozatai után árván maradt gyermekek helyzetének javításáról szóló, 2019. március 1-i 3/2019. sz. törvény

- Ahhoz, hogy a női munkavállaló jogosult legyen a munkanélküli támogatásra, amellett, hogy teljesítenie kell a vonatkozó követelményeket, jogi értelemben is munkanélkülinek kell minősülnie, ami azt jelenti, hogy az elszenvedett nemi alapú erőszak következtében munkaszerződését önként felmondja vagy munkaviszonyát szünetelteti.

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 21.2. cikke
illetve a 2015. október 30-i 8/2015. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a társadalombiztosításról szóló általános törvény átdolgozott szövegének 267. cikke

- Ahhoz, hogy a női önálló vállalkozó jogot formálhasson a tevékenysége beszüntetése miatti védelemre, a követelmények teljesítésén túl jogi értelemben akkor tekinthető tevékenységét szüneteltetőnek, ha azt nemi alapú erőszak miatt szünetíti be – függetlenül attól, hogy ideiglenesen vagy véglegesen.

A 2015. október 30-i 2015/8. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a társadalombiztosításról szóló törvény módosított szövegének 331–332. cikke

Ahhoz, hogy a női önálló vállalkozó jogot formálhasson a tevékenysége beszüntetése miatti védelemre, a követelmények teljesítésén túl a dolgozói szövetkezettel tagi munkavégzési jogviszonyban álló női munkavállaló jogi értelemben akkor tekinthető tevékenységét szüneteltetőnek, ha tevékenységét nemi alapú erőszak miatt szünetíti

be – függetlenül attól, hogy ideiglenesen vagy véglegesen.

A 2015. október 30-i 8/2015. számú királyi törvényerejű rendelettel elfogadott, társadalombiztosításról szóló általános törvény átdolgozott szövegének 334. cikke

1.8. Foglalkoztatáshoz és munkavállaláshoz kapcsolódó jogok

1.8.1. Egyedi foglalkoztatási program

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 22. cikke a 2008. november 21-i 1917/2008. sz. királyi törvényerejű rendelet, amellyel hatályba lépett a nemi alapú erőszak áldozatainak társadalmi-foglalkoztatási integrációját segítő program

Ez a program a nemi alapú erőszak áldozatainak esetében a következőkkel igyekszik segíteni a munkaügyi központokban állskeresőként regisztrált nők társadalmi-foglalkoztatási integrációját:

- Társadalmi-foglalkozási életpályamodell felvázolása szakképzett tanácsadók segítségével.
- Speciális képzési program a munkavállalók társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának elősegítése érdekében.
- Új önálló vállalkozói tevékenység megkezdésének ösztönzése.
- Kedvezmények a nemi alapú erőszak áldozatait alkalmazó vállalatok számára.
- A földrajzi mobilitást (áthelyezést) elősegítő ösztönzők.
- Ösztönzők a bérkülönbségek kompenzálásához.
- Vállalati megállapodások kötése a nemi alapú erőszak áldozatául esett nők foglalkoztatásának és földrajzi mobilitásának megkönnyítése érdekében.

1.8.2. Helyettesítés céljából létrejött munkaszerződés a nemi alapú erőszak áldozatává vált női munkavállalók helyettesítésére

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 21.3. cikke

Azok a vállalatok, amelyek helyettesítés céljából létrejött munkaszerződést kötnek a nemi alapú erőszak áldozatává vált, munkaszerződésüket szüneteltető, illetve a földrajzi mobilitáshoz vagy a munkahelyváltáshoz való jogukkal élő női munkavállalók pótlására, a munkáltatójárulék-visszatérítésre jogosultak.

1.8.3. A nemi alapú erőszak áldozatait alkalmazó vállalatok által igénybe vehető kedvezmények

A gazdaság és a foglalkoztatás élénkítéséről szóló, 2006. december 29-i 43/2006. sz. törvény a 2008. november 21-i 1917/2008. sz. királyi törvényerejű rendelet első záró rendelkezése

Nemi alapú erőszak áldozatává vált nőket alkalmazó munkáltatók munkáltatójárulék-csökkentésre jogosultak; ennek mértéke attól függ, hogy a szerződés határozott vagy határozatlan időre szól-e.

1.9. A női köztisztviselők és közalkalmazottak jogai

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 24–26. cikke a 2015. október 30-i 2015/5. sz. királyi törvényerejű rendelettel elfogadott, közalkalmazottak jogállásáról szóló módosított

A közigazgatási szervek – úgy mint: általános államigazgatás, az autonóm közösségek tartományi, valamint Ceuta és Melilla városok helyi közigazgatási szervei, a helyi közigazgatási egységek, a közjogi intézmények, ügynökségek és más, saját jogi személyiséggel rendelkező, államháztartási szervvel kapcsolatban álló vagy attól függő közjogi intézmény, valamint állami egyetemek – szolgálatában álló női köztisztviselőket a következő jogosultságok illetik meg:

- Nemi alapú erőszak miatt teljes vagy részleges szabadság adható a női köztisztviselőknek, közalkalmazottaknak; ezt a távollétet a szociális szakszolgálat vagy az egészségügyi szolgálat által meghatározott időtartamra és feltételek mellett indokolt hiányzásnak kell tekinteni.
- Ahhoz, hogy az erőszak áldozatává vált női köztisztviselők védelme vagy átfogó szociális ellátáshoz fűződő joga az illetékes közigazgatás által az adott esetre meghatározott feltételek szerint érvényesülhessen, munkabérük arányos csökkentése mellett joguk van munkaidő csökkentésére vagy átszervezésére a munkaidő-beosztás kiigazítása, a rugalmas munkaidő vagy a munkaidő-szervezés egyéb alkalmazandó modelljei révén.
- A nemi alapú erőszak áldozatának földrajzi mobilitáshoz való joga: azok a nők, akik a védelemhez vagy az átfogó szociális ellátáshoz való joguk érvényesítése érdekében kénytelenek elhagyni munkahelyüket azon a településen, ahol eddig dolgoztak, előnyt élveznek a munkáltató másik telephelyén, a korábbi munkakörrel és besorolással azonos szakmai csoportba vagy azzal egyenértékű kategóriába tartozó új munkahelyre történő áthelyezéskor anélkül, hogy az üres álláshelyet be kellene tölteni.

A másik telephelyre történő áthelyezést a közigazgatási államtitkár 2015. november 25-i határozata szabályozza, amely megállapítja a nemi alapú erőszak áldozatává vált közalkalmazottak mobilitási eljárását az államigazgatásban, valamint a közigazgatáshoz tartozó vagy attól függő szervezetekben, ügynökségekben és egyéb közintézmények egységeiben.

A köztisztviselői és közalkalmazotti jogállásért felelős államtitkár 2018. november 16-i határozata közzétette a Közigazgatási Szakmai Konferencia állásfoglalását, amely jóváhagyja a nemi alapú erőszak áldozatává vált közalkalmazottak államigazgatáson belüli mobilitását elősegítő megállapodást.

- Nemi alapú erőszak miatti távollét: a nemi alapú erőszak áldozatává vált női köztisztviselők – védelmük, illetve annak érdekében, hogy az átfogó szociális ellátáshoz való jogukkal élni tudjanak – jogosultak személyes okokkal indokolt szabadságot kérni anélkül, hogy korábban az előírt minimális szolgálati időt kitöltötték volna, és az új helyen egy meghatározott időtartamot kellene teljesíteniük.

Az egyéb közalkalmazotti kategóriákba tartozók (pl. a pedagógusok, az egészségügyben vagy igazságszolgáltatásban dolgozók) jogait és jogosultságait külön jogszabályok állapítják meg.

1.10. Gazdasági jogok

1.10.1. Különleges anyagi segítség a nemi alapú erőszak elhelyezkedési nehézséggel küzdő áldozatai számára

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 27. cikke és a 2005. december 2-i 1452/2005. számú királyi törvényerejű rendelet. Az igények feldolgozására vonatkozó eljárásra érvényes szabályokat a kérelem benyújtási helyén illetékes tartományi vagy önkormányzati szabályzat szabja meg

Ezt a pénzügyi támogatást azok a nemi alapú erőszak áldozatává vált nők vehetik igénybe, akik megfelelnek az alábbi követelményeknek:

- Az igénylő nem rendelkezhet olyan havi jövedelemmel, amely meghaladja a mindenkori minimálbér 75 százalékát, két pótlólagos bérkifizetés arányos részét leszámítva.
- Életkoruk, általános iskolai végzettségük vagy szakképzettségük hiánya, szociális körülményeik miatt kiemelt elhelyezkedési nehézséggel küzdenek nehézségekkel küzdenek a munkavállalás terén, amit az illetékes munkaügyi központ által kiadott állásfoglalással igazolnak.

A pénzügyi támogatás egy összegben folyósítandó, és a megfelelő munkanélküli-járadék több havi kifizetése alapján kiszámított összege attól függ, hogy a nőnek vannak-e eltartottjai, és hogy ő és/vagy eltartottjai orvosilag igazoltan fogyatékoságban szenvednek-e vagy sem.

Ez a támogatás összegegyeztethető és összevonható az erőszakos bűncselekmények és a szexuális szabadság elleni bűncselekmények áldozatainak nyújtott segítségről és támogatásról szóló, 1995. december 11-i 35/1995. sz. törvényben

előírtakkal, valamint a nemi alapú erőszak okán folyósított bármely más tartományi vagy helyi pénzügyi támogatással.

A támogatás más, azonos célt szolgáló támogatásokkal, valamint a tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatással (Renta Activa de Inserción) nem vonható össze.

A támogatás a járulékalapot nem képző, nem adóköteles nyugdíjak folyósítása szempontjából semmiképpen nem minősül jövedelemnek.

1.10.2. Tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatás

2006. november 24-i 1369/2006. sz. királyi törvényerejű rendelet, amely a rászoruló és elhelyezkedési nehézségekkel küzdő munkanélküliek tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatásának folyósítását szabályozza

Ezt az anyagi támogatás az úgynevezett „tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatás programjában” részt vevő munkanélkülieknek jár. A program olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja, hogy minél több lehetőséget biztosítson a munkaerőpiacra való beilleszkedésre.

A szexuális és a nemi alapú erőszak áldozatává vált nőnek a következő feltételeket kell teljesítenie, hogy jogosult legyen a tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatásra, és részt vehessen a támogatási programban:

- Igazolnia kell, hogy nemi alapú erőszak áldozata.
- Regisztrált munkanélkülinek kell lennie, de nem szükséges, hogy megszakitás nélkül 12 hónapja regisztrált álláskereső legyen.
- Nem él együtt az elkövetővel.
- 65 év alatti, de nem elvárás, hogy 45 éves vagy annál idősebb legyen.
- Nem rendelkezik a mindenkori minimálbér 75%-át meghaladó saját havi jövedelemmel, leszámítva a két pótlólagos bérkifizetés arányos részét.
- Akkor is jogosult új tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatásra, ha a kérelem benyújtását megelőző 365 napon belül más segélyprogramban részesült.

A tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatás összege a mindenkor hatályos havi bérminimum nyilvános mutatójának (IPREM) 80%-a.

A program a tartós jövedelempótló és -kiegészítő támogatás háromhavi összegének megfelelő mértékben egyszeri pótlékot is tartalmaz, ha a nő az igénylés benyújtását megelőző 12 hónapban vagy a támogatási időszak tartama alatt nemi alapú erőszak miatt költözésre kényszerült.

1.10.3. Tartásdíjfizetési hátralék esetén fizetett előlegek

2007. december 7-i 1618/2007. sz. királyi törvényerejű rendelet a tartásdíjfizetési garanciaalap felállításáról és működéséről

A tartásdíjfizetési garanciaalapon keresztül a bíróság által jóváhagyott megállapodásban vagy különválasztási, válási, házasság-érvénytelenítési, örökösödési vagy tartási eljárásban hozott bírósági végzésben megállapított elismert, de ki nem fizetett tartásdíj kifizetését egy előlegnek minősülő összeg kifizetésével garantálják.

Az előleg kedvezményezettjei általában a bíróság által elismert és ki nem fizetett tartási joggal rendelkező gyermekek, akik olyan háztartáshoz tartoznak, amelynek bevétele és jövedelme – évente és valamennyi tételre vonatkozóan kiszámítva – nem haladja meg az előleg igénylésének időpontjában hatályos, többszörös állami jövedelemmutató (IPREM) éves összegének és a háztartásban élő kiskorú gyermekek számának megfelelő együtthatóval történő megszorzása eredményeként kapott összeget.

A kedvezményezettek legfeljebb havi 100 euró összegben és legfeljebb 18 hónapon keresztül a bíróság által tartásdíjként megállapított havi összeg előlegére jogosultak.

Amennyiben a gyermekek felügyeletét és nevelését ellátó személy (aki az előleget igénybe veszi) nemi alapú erőszak áldozata, akkor sürgős szükséghelyzet áll fenn, így az igényelt előleg kifizetését gyorsított eljárásban kell kiutalni, azaz az igénylés feldolgozását

és az odaítélés kiértékelését összesen két hónapon belül le kell bonyolítani.

1.10.4. A létminimumnak megfelelő jövedelem

2020. május 29-i 20/2020. sz. királyi törvényerejű rendelet a létminimumnak megfelelő minimáljövedelem megállapításáról

A nemi alapú erőszak áldozatául esett nők részére minimumjövedelem folyósítható, amelynek célja, hogy megelőzze az egyedül vagy élettársi közösségben élő, az alapvető szükségletek fedezéséhez azonban a szükséges forrásokkal nem rendelkező személyek gazdasági ellehetetlenülését és társadalmi kirekesztettségét, feltéve, hogy teljesítik a követelményeket, azonban:

- Nem vonatkozik rájuk az életkori követelmény (a minimáljövedelem általában legalább 23. életévüket betöltött személyeknek jár), az egyetlen elvárás, hogy nagykorúaknak kell lenniük.
- Nem kötelesek házastársi vagy élettársi kapcsolatban élni.
- Nem szükséges, hogy másik élettársi közösséghez tartozzanak. Ezenfelül önálló háztartásnak tekintendő az a nő, aki az ellene elkövetett nemi alapú erőszak miatt gyermekeivel, örökbefogadás vagy állandó családi gondozás céljából nevelőszülőknél elhelyezett kiskorú gyermekeivel, valamint vér szerinti vagy örökbefogadott rokonával együtt szokásos tartózkodási helyét elhagyta.
- Nem kell Spanyolországban lakóhellyel rendelkezniük, ha a 2004. december 28-i, 1/2004. sz. sarkalatos törvény 23. cikkében meghatározott eszközök bármelyikével igazolni tudják, hogy a nemi alapú erőszakot szenvedtek el.

1.10.5. Elsőbbség a védett lakásokban és az állami fenntartású idősotthonokban való elhelyezés tekintetében

A nemi alapú erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 28. cikke

A jelzáloghitel-adósság védelmére, az adósság átütemezésére és a szociális bérlakásokra vonatkozó intézkedésekről szóló 2013. május 14-i 1/2013. sz. törvény

A fiatalok lakásbérleti támogatását és a 2022-2025-ös állami lakáshoz jutási tervet szabályozó 2022. január 18-i 42/2022 sz. királyi törvényerejű rendelet.

A nemi alapú erőszak áldozatául esett nők a lakhatáshoz való hozzáférés szempontjából kiemelt védelemre jogosultak, ami az alábbiakat jelenti:

- A bírósági vagy bíróságon kívüli eljárásban elfogadott jelzáloghitel-rendezési kényszerintézkedések során kilakoltatási moratóriumot kapnak.
- Lehetőség a szociális lakhatási alaphoz való hozzáféréshez.
- Figyelembe véve az Állami lakáshoz jutási tervben előirányzott támogatások kedvezményezettjeit (BOE).
 - A nemi alapú erőszak áldozatait, a tartózkodási helyükről kilakoltatott, a hajléktalan és az egyéb, kifejezetten veszélyeztetett személyeket támogató program):
 - Kedvezményezettek lehetnek a nemi alapú erőszak, a szexuális kizsákmányolás céljából emberkereskedelem, és a szexuális erőszak áldozatává vált személyek.
 - Nem lehetnek kedvezményezettek azok a személyek, akik saját tulajdonjog vagy haszonélvezeti jog révén lakóhellyel rendelkeznek, amelyben nemi alapú erőszak, szexuális kizsákmányolás céljából emberkereskedelem vagy szexuális erőszak áldozataként lakhatnak.
 - A kedvezményezettek lehetnek közigazgatás szervek, különböző közigazgatási szervek többségi tulajdonában lévő kereskedelmi társaságok, közszolgáltató szervezetek, állami vállalatok és jótékonyági szervezetek, kollaboratív vagy hasonló gazdasági társaságok, minden esetben non-profit profillal, amelyek célja, hogy lakhatási megoldást biztosítsanak a nemi alapú erőszak, szexuális kizsákmányolás céljából emberkereskedelem vagy szexuális erőszak áldozataivá vált személyek számára.
 - Támogatási program fiatalok számára a demográfiai kihívások legyőzésére, amely kedvezőbb feltételeket ír elő a nemi alapú erőszak áldozatainak gyermekei részére.

- o A SAREB vagy állami szervek lakásainak elérhetővé tételét biztosító program, azok szociális lakásként történő bérbeadására: A SAREB vagy állami szervek által biztosított lakások, amelyeket elsősorban a nemi alapú erőszak, szexuális kizsákmányolás céljából emberkereskedelem vagy szexuális erőszak áldozataivá vált személyek lakhatási problémáinak megoldására kell használni.

1.11. Azonnali beiskolázáshoz való jog

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 5. cikke és tizenhetedik kiegészítő rendelkezése

A nemi alapú erőszakos cselekmények miatt szükségessé váló lakhelyváltás után a nemi alapú erőszak áldozatává vált személy gyermekei az új lakóhelyük bármelyik oktatási intézményébe azonnali felvételre jogosultak.

1.12. Tanulmányi ösztöndíjak és képzési támogatások

A 2022–2023-as tanévre vonatkozó családi jövedelem- és vagyoni küszöbértékek, valamint a tanulmányi ösztöndíjak és képzési támogatások összegének megállapításáról, továbbá a személyre szabott tanulmányi ösztöndíjak és képzési támogatások rendszerének létrehozásáról szóló, 2007. december 21-i 1721/2007. sz. királyi törvényerejű rendelet részleges módosításáról szóló, 2022. február 22-i 154/2022. sz. királyi törvényerejű rendelet

A 2019. június 30. és 2021. június 30. közötti időszakban az igazoltan nemi alapú erőszak áldozata státusszal rendelkező, tanulmányi ösztöndíjra pályázók és/vagy 23 éven aluli, tanulmányi ösztöndíjra és képzési támogatásra pályázó gyermekeik különleges elbírálásban részesülnek, amennyiben megfelelnek a hatályos jogszabályokban meghatározott valamennyi egyéb feltételnek; ennek összege az alapösztöndíj, illetve – adott esetben – a beiratkozási támogatás, a jövedelemhez kötött összeg, a lakóhelyhez kötött összeg és a képlet alkalmazásából eredő változó összeg, anélkül, hogy a 2019–2020. évi tanévben teljesítendő óraszám, az ösztöndíjas évek számának korlátozása vagy a 2020–2021. évi tanévben teljesített kreditek, tárgyak, modulok vagy azok óraszámának meghatározott százalékának teljesítése tekintetében külön követelmény vonatkozna rájuk.

1.13. A biztonsági okokból való nyilvántartásba vétel sajátosságai

A Nemzeti Statisztikai Hivatal Elnöksége és az Autonóm Községi és Helyi Együttműködési Főigazgatóság által hozott 2020. december 2-i állásfoglalása a Nemzeti Statisztikai Hivatal Elnökségének és az Autonóm Községek és a Helyi Önkormányzatok Együttműködésért felelős Főigazgatóság által a helyi önkormányzatok számára a helyi lakosság-nyilvántartás vezetésére vonatkozó technikai utasítások kiadásáról szóló, 2020. február 17-i határozatának módosításáról

Amennyiben a tényleges lakcímen történő nyilvántartásba vétel a nemi alapú erőszak azon áldozatainak esetében, akik az átfogó szociális ellátó hálózat égíse alatt (például támogatott, felügyelt, védett lakóotthonokban vagy a fent említett hálózat egyéb létesítményeiben) laknak, vagy annak védelme alatt állnak, biztonsági okokból nem lehetséges, a nyilvántartásba vétel – kellő előzetes felmérést követően – a tényleges lakóhelyük szerinti település szociális szakszolgálatára által kijelölt helyen is történhet (ez lehet egy szociális intézmény székhelye vagy a település vonzáskörzetében található bármely közigazgatási körzet szociális szolgálata, vagy bármely más, általuk megadott cím, de mindig a fent említett település közigazgatási határain belül), a következő feltételeknek teljesülése mellett:

- A szociális intézmények és a hivatkozott szociális referenciainstanz szervezen az adott közigazgatási szervezethez vagy annak fenntartása és felügyelete alá tartozik.
- E szociális intézmények megbízottjainak be kell jelenteniük azt, hogy a nyilvántartásba venni kívánt személy életvitel-szerűen tartózkodik.

- A szociális intézménynek jeleznie kell a lakossági lakcímnnyilvántartásban feltüntetendő címet az önkormányzati utcanév-jegyzékben található hivatkozással, és vállalnia kell minden olyan értesítés kézbesítését, amely egy közigazgatási szervtől vagy hatóságtól e címre érkezik.

14. A vezetéknev, illetve a személyazonosság megváltoztatásához való jog

A 2011. április 28-i 6/2021. sz. törvényel módosított 2011. július 21-i 20/2011. sz. törvény az anyakönyvről

A szexuális és nemi alapú erőszak áldozatai vagy a velük aktuálisan vagy korábban együtt élő leszármazottaik esetében az anyakönyvvezető a rendeletben meghatározott eljárásnak megfelelően engedélyezheti a vezetéknevek megváltoztatását anélkül, hogy az általános névváltoztatási követelményeknek meg kellene felelniük (azaz nem kell megfelelniük azoknak a követelményeknek, amelyek szerint a vezetéknev javasolt formája a ténylegesen és szokásosan használt formával essen egybe; hogy az egyesítendő vagy módosítandó vezetéknev vagy vezetéknevek jogszerűen lehetnek a kérelmező neve(i); hogy a névváltozás utáni vezetéknevek ne legyenek levezethetők a változtatás előttiékből).

Ilyenkor sürgősségi vagy biztonsági okokból a személyazonosság teljes megváltoztatása a rendeletben meghatározott eljárásnak megfelelően engedélyezhető anélkül, hogy az ilyen esetekre előírt általános követelmények teljesülése ennek feltétele lenne.

A SZEXUÁLIS ÉS NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATÁUL ESETT KÜLFÖLDI NŐK JOGAI **2**

2.1. A nemi alapú erőszak áldozatául esett külföldi nők tartózkodási jogosultsága Spanyolországban

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 17.1. cikke

A Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. sarkalatos törvény

A 4/2000. sz. sarkalatos törvénynek a 2011. április 20-i, 557/2011. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott rendelete az Európai Unió tagállamai és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államok állampolgárainak Spanyolországba történő belépéséről, szabad mozgásáról és tartózkodásáról szóló, 2007. február 16-i 240/2007. sz. királyi rendelet

A nemi alapú erőszak áldozatává vált külföldi nők Spanyolországban való tartózkodásának szabályai a következők:

2.1.1. A nemi alapú erőszak áldozatává vált külföldi nők Spanyolországban való tartózkodásának szabályai a következők:

Az Európai Unió tagállamai és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államok állampolgárainak Spanyolországba történő belépéséről, szabad mozgásáról és tartózkodásáról szóló, 2007. február 16-i 240/2007. sz. királyi rendelet 9.4. cikke

A házasság érvénytelenítése, illetve felbontása vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat törlése esetén az a nő, aki nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgára, tartózkodási joga megőrzéséhez köteles bizonyítani, hogy a házasság vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat fennállása alatt nemi alapú erőszak áldozatává vált, amely körülményt ideiglenesen elismertnek kell tekinteni, ha a nő javára távoltartási végzés vagy vádhatósági jelentés készült, és véglegesen elismertnek kell tekinteni akkor, ha olyan bírósági ítélet született, amely az erőszak tényének fennállását bizonyítja.

2.1.2. A harmadik országból származó külföldi nőknek a nemi alapú erőszak esetén kiadható tartózkodási és munkavállalási engedélyek közül az alábbi két típus egyikével kell rendelkezniük:

- A házastársukkal vagy élettársukkal családjegyesítés címén újra együtt élő külföldi nők önálló – saját jogon kapott – munkavállalási és tartózkodási engedélye:

A Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. sarkalatos törvény 19.2. cikke és a 2011. április 20-i 557/2011. sz. királyi törvényerejű rendelettel ratifikált, 4/2000. sz. sarkalatos törvény 59.2. cikke

- Az engedély megszerzhető azt követően, hogy az áldozat javára távoltartási végzést adtak ki vagy – ennek hiányában – ha az ügyészség tájékoztatása szerint szexuális vagy nemi alapú erőszakra utaló jelek állnak fenn.
- Az engedély érvényességi ideje: 5 év.
- Ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély a kivételes okok miatt rendezetlen jogállású külföldi nők számára:

A Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. sarkalatos törvény 31.a. cikke és a 2011. április 20-i 557/2011. sz. királyi törvényerejű rendelettel ratifikált 4/2000. sz. sarkalatos törvény 131–134. cikke

- Az engedély iránti kérelem azonnal beadható, amint az áldozat javára távoltartási végzést adtak ki, vagy az ügyészség kiadta a nemi alapú erőszakra utaló tényeket felsoroló értékelő jelentést.
- Az engedély megadható, ha a büntetőeljárás jog elmarasztaló ítélettel vagy a nemi alapú erőszak tényét megállapító bírósági ítélettel zárul, ide értve azt az esetet is, amikor az eljárás az elkövető ismeretlen helyen tartózkodására vagy a terhelt ideiglenes kiutasítására vonatkozó bírói döntéssel zárul.
- Az engedély érvényességi ideje: 5 év. Ezen 5 év alatt azonban a nő tartós tartózkodási engedélyt kérvényezhet és kaphat, amelynek érvényességi idejébe az ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély birtokosaként eltöltött időtartamot is bele kell számítani.

- A külföldi nő kivételes körülményekre hivatkozással is kérvényezhet tartózkodási kért kiskorú vagy fogyatékkal élő, önellátásra és öfenntartásra képtelen gyermekei javára; abban az esetben is igényelhet munkavállalási és tartózkodási engedélyt, ha gyermekei elmúltak 16 évesek és a feljelentés időpontjában Spanyolországban tartózkodnak: a külföldi nő a kivételes körülményekre hivatkozva vagy a büntetőeljárás bármely későbbi szakaszában ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély iránti kérelmet adhat be. Az engedély kiadásának feltételei és érvényessége megegyezik a rendezetlen jogállású külföldi nők számára a kivételes körülményekre tekintettel kiadott ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély kiadásának feltételeivel és érvényességi idejével.
- A kivételes körülményekre hivatkozással megadható engedély kiadásában illetékes közigazgatási hatóság ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedélyt ad a külföldi nőnek, és adott esetben a feljelentés benyújtásának időpontjában vele együtt Spanyolországban tartózkodó kiskorú, keresőképtelen vagy fogyatékossgal élő, önellátásra képtelen gyermekeinek is. Az ilyen ideiglenes engedélyeket be kell vonni, ha a hatóság a kivételes körülmények fennállása alapján a végleges engedélyt megadja vagy végérvényesen elutasítja.
- Az ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély megadása után a külföldi nőt a következő jogok illetik meg:
 - Tartós jövedelemplótló és -kiegészítő támogatás, amelyre a Spanyolországban jogszerűen tartózkodó és a többi követelménynek megfelelő külföldi nők is jogosultak.
 - Az 1/2004. sz. sarkalatos törvény 27. cikkében meghatározott pénzügyi támogatás, amelyre azok a nemi alapú erőszak áldozatává vált külföldi nők jogosultak, akik Spanyolországban érvényes tartózkodási és munkavállalási engedéllyel rendelkeznek és minden egyéb követelménynek megfelelnek.

2.1.3. A külföldi nő ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedélye annak lejáratakor megújítható, amennyiben a munkaszerződés, illetve a munkaviszony a nő ellen irányuló nemi alapú erőszak következtében szűnik meg vagy szünetel

A Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. sarkalatos törvény 38. cikkének (6) bekezdése

2.2. A szexuális és nemi alapú erőszak áldozatául esett rendezetlen jogállású külföldi nők védelme

A Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi beilleszkedésükről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. sarkalatos törvény 31.a. cikke és a 2011. április 20-i 557/2011. sz. királyi törvényerejű rendelettel ratifikált 4/2000. sz. sarkalatos törvény 131–134. cikke

- Ha egy nemi alapú erőszakos cselekmény bejelentésekor kiderül, hogy a külföldi nő rendezetlen jogállású (azaz nincsenek érvényes okmányai):
 - A spanyol területen megvalósuló, súlyos bűncselekménynek számító jogellenes tartózkodás miatt szabálysértési eljárás nem indítható.
 - Az ilyen bűncselekmény elkövetése miatt a feljelentést megelőzően indított szabálysértési eljárást, illetve adott esetben az esetlegesen kiadott kiutasítási vagy kitoloncolási végzés végrehajtását fel kell függeszteni.
- Amikor a büntetőeljárás lezárult:
 - Az elmarasztaló ítélet vagy olyan bírósági határozat esetén, amely kimondja, hogy a nő nemi alapú erőszak áldozata lett, beleértve az eljárás megszüntetését a vádlott ismeretlen tartózkodási hely miatt vagy az eljárásnak a vádlott kiutasítása okán fennálló okafogyottság miatti ideiglenes megszüntetését, a külföldi nő megkapja a kivételes körülményekre vonatkozó ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedélyt, valamint adott esetben a kiskorú gyermekei vagy fogyatékossgal élő, önellátásra, öfenntartásra képtelen gyermekei javára kért engedélyeket egyaránt.
 - Elmarasztaló ítélet hiánya vagy olyan határozat esetén, amelynek alapján nem dönthető el a nemi alapú erőszak cselekményének megtörténte, a külföldi nőtől és adott esetben kiskorú gyermekeitől vagy fogyatékossgal élő, önellátásra,

önfenntartásra képtelen gyermekeitől megtagadható a kivételes körülményekre hivatkozással kérelmezett ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély. Ezen túlmenően a külföldi nőnek már kiadott ideiglenes tartózkodási és munkavállalási engedély, valamint – adott esetben – kiskorú vagy fogyatékossgal élő, önellátásra képtelen gyermekei számára kiadott ideiglenes engedélyek szintén érvényüket veszítik. Ezen felül a spanyol területen megvalósított jogellenes tartózkodás miatt ismét megindul vagy folytatódik a szabálysértési eljárás.

2.3. A nemzetközi védelemhez való jog

2009. október 30-i 12/2009. sz. törvény a menedéjogról és a kiegészítő védelemről

- **Menedékjog.** Menekültstátuszt kell biztosítani annak a nőnek, aki nemi hovatarozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme okán az állampolgársága szerinti ország határain kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy e félelem miatt nem akarja igénybe venni az adott ország által nyújtott védelmet. Szintén menekültstátusz jár annak a hontalan nőnek, aki állampolgársággal nem rendelkezik és korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba ugyanezen okokból nem tud, vagy e félelem miatt nem mer visszatérni.

Ebben az értelemben a nemi alapú üldöztetés magában foglalhatja a párkapcsolati erőszakot és a nők elleni erőszak egyéb formáit (például a női nemi szervek megcsonkítását, a kényszerházasságot, a nemi erőszakok vagy a nőkkel és kislányokkal szexuális kizsákmányolás céljából folytatott kereskedelmet) feltéve, hogy a menedékjogra való jogosultság elismerésének egyéb feltételei minden esetben teljesülnek.

- A menedékjog elismeréséhez a nő üldöztetéstől való megalapozott félelmének olyan üldöztetésen kell alapulnia, amely súlyos, fizikai vagy lelki erőszak formájában nyilvánul meg, beleértve a szexuális erőszakot is.
- Az üldöztetés okainak elbírálásához a származási országban uralkodó körülményeket az adott társadalmi csoport, jelen esetben a nők helyzetével összefüggésben kell értékelni.
- **Kiegészítő védelem.** Kiegészítő védelemben részesülnek azok a külföldi állampolgárságú vagy hontalan nők, akik – menedékjogra való jogosultság nélkül – a származási országukba, illetve hontalan nők esetében a korábbi lakóhelyük szerinti országba való visszatérésük esetén súlyos sérelem vagy sérülés valós veszélyével néznének szembe. A kiegészítő védelemre okot adó súlyos sérülés és sérelem az alábbiak bármelyikét jelenti:
 - Halálbüntetés.
 - Kínzás, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés.
 - Konfliktushelyzetben a polgári lakosság életét vagy testi épségét fenyegető súlyos veszélyek.

A NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATÁUL ESETT SPANYOL NŐK JOGAI SPANYOLORSZÁG TERÜLETÉN KÍVÜL

3

A mikor a külföldön élő spanyol nők nemi alapú erőszak áldozatává válnak, a nyelvi és kulturális akadályok, a szociális védőháló hiánya vagy az országban rendelkezésre álló források ismeretének hiánya miatt különösen kiszolgáltatott helyzetben találhatják magukat. Ez azt jelenti, hogy a hatóságok kötelezettsége nem csak az, hogy tájékoztatást, segítséget és védelmet nyújtsanak a belföldön nemi alapú erőszak áldozatává vált nőknek, hanem általános kötelezettségük a külföldön élő spanyol állampolgárok védelme is.

A 2015. október 8-án az akkori külügyi, európai uniós és együttműködési, munkaügyi, migrációs és szociális biztonsági, valamint elnökségi, parlamenti kapcsolatokért és esélyegyenlőségért felelős minisztériumok által aláírt Jegyzőkönyv célja, hogy közös együttműködési keretet hozzon létre a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos feladatok ellátásának kialakítása érdekében, a nemi alapú erőszakos cselekmények megelőzése és kezelése a lakóhely szerinti országban rendelkezésre álló forrásokról való tájékoztatás révén, valamint a nemi alapú erőszak áldozatául esett nők és adott esetben gyermekeik védelmének és visszatérésének megkönnyítése érdekében, ha a helyzet úgy kívánja, a jelenlegi szabályozási keretek között.

A spanyol nagykövetségek és konzulátusok, valamint a

munkaügyi, migrációs és szociális biztonsági minisztériumok tájékoztatást nyújtanak a spanyol nőknek arról, hogy hogyan léphetnek kapcsolatba a nemi alapú erőszak áldozatai számára a lakóhelyük szerinti országban rendelkezésre álló speciális intézményekkel, valamint útmutatást adnak a nemi alapú erőszak esetén felkereshető orvosi, oktatási és jogi szakszolgálatokról.

A szexuális és nemi alapú erőszak elleni kormányhivatal a maga részéről a nők visszatérése esetén egyeztet az autonóm közösségekkel annak érdekében, hogy e nők számára biztosítsa a spanyol jogszabályokban lefektetett jogokat és megkönnyítse társadalmi beilleszkedésüket.

A külföldön tartózkodó kiskorú spanyol állampolgárok érdekeinek védelme a külföldi spanyol nagykövetségek és konzuli képviseletek feladata, Spanyolországba való visszatérésük esetén a gyermekek és serdülők erőszakkal szembeni átfogó védelméről szóló június 4-i 8/2021. sz. sarkalatos törvény értelmében a Külügyi, Európai Uniós és Együttműködési Minisztérium a konzuli ügyekért és a külföldön élő spanyolokért felelős főigazgatóságon keresztül, valamint a Szociális Jogokért és az Agenda 2030-ért felelős minisztérium a gyermekek és serdülők jogaiért felelős főigazgatóságon keresztül összehangolja tevékenységüket.

A BŰNCSELEKMÉNYEK ÁLDOZATAINAK AZON JOGAI, AMELYEK A NEMI ALAPÚ ERŐSZAK ÁLDOZATAIT IS MEGILLETIK

4

A nemi alapú erőszakot elszenvedő vagy korábban elszenvedett nők az 1/2004. sz. sarkalatos törvényben elismert különleges jogokkal és a bűncselekmények sértettjeit és áldozatait törvény szerint megillető jogokkal egyaránt rendelkeznek. Ide tartoznak az alábbi jogok:

4.1. A bűncselekmény áldozatának jogállásával összefüggő jogok

A bűncselekmény áldozatának jogállásáról szóló, 2015. április 27-i 4/2015. sz. törvény

A bűncselekmények áldozatainak jogállásával összefüggő eljárási és eljáráson kívüli jogok a nemi alapú erőszak áldozatait is megilletik. A bűncselekmény közvetlen áldozatának házastársa, vagy az áldozattal ehhez hasonló érzelmi viszonyban élő személy nem tekinthető a bűncselekmény közvetett áldozatának, ha ő maga a bűncselekmény elkövetője.

Az áldozatot megillető jogok:

- A tájékoztatáshoz való jog az illetékes hatóságokkal való első kapcsolatfelvételtől kezdve, beleértve a feljelentés benyújtását megelőző időszakot is.
- A feljelentés megtételekor a feljelentés hitelesített másolatának kézhezvételéhez, adott esetben a panasz másolatának írásbeli fordításához való jog.
- A gyanúsított, a terhelt vagy az elítélt büntetés-végrehajtási helyzetéről szóló határozatokról előzetes vagy külön kérelem nélküli automatikus kiértesítés: az elkövető bebörtönzését vagy későbbi szabadlábra helyezését, valamint esetleges szökését megállapító végzések; a személyes óvintézkedések elfogadásáról vagy a már elfogadott intézkedések módosításáról szóló végzések, amennyiben azok célja az áldozat biztonságának garantálása volt.
- A közigazgatás által nyújtott segítségnyújtó szolgáltatásokhoz és támogatásokhoz, valamint az áldozatsegítő szakszolgálatok által nyújtott szolgáltatásokhoz való ingyenes hozzáférés joga és az eljárás bizalmas kezeléséhez való jog. E szakszolgálatok és szervek többek között a következő feladatokat látják el:
 - Az áldozatok érzelmi támogatása és terápiás segítségnyújtás az arra rászoruló áldozatok számára, megfelelő mentálhigiénés, pszichológiai segítség nyújtása a bűncselekmény traumatikus következményeinek feldolgozásához.
 - Az áldozat szükségleteinek, valamint az elsődleges, az ismételt és a másodlagos viktimizáció, a zaklatás és a megtorlás lehetséges következményeinek elkerülésére, megelőzésére irányuló intézkedések és módszerek felmérése, értékelése.
 - Pszichológiai támogatási program kidolgozása az érzelmi szempontból kiszolgáltatott, valamint távoltartási végzés hatálya alatt álló áldozatok számára.
 - Tájékoztatás a rendelkezésre álló szakszolgálatoknál igénybe vehető ellátásokról és gondozásokról, figyelembe véve az áldozat személyes körülményeit és az elszenvedett bűncselekmény jellegét.
 - Az áldozat segítése a folyamat során végig.
 - Tájékoztatás a bűncselekmény áldozatának jogállásáról szóló jogszabály 7.1. cikkében említett döntésekről (az ítéletről, az óvintézkedéseket elrendelő határozatokról stb.), valamint a szükséges tájékoztatási és segítségnyújtási intézkedések végrehajtása.
- A büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezései szerinti büntető- és polgári per indításának joga.

Akkor is részt vehetnek a végrehajtásban bizonyos bírósági határozatok elleni jogorvoslat gyakorlásán keresztül, ha érintett félként nem szerepeltek az adott ügyben:

- Fellebbezést nyújthatnak be azzal a büntetés-végrehajtási határozattal szemben, amelyben a bíró a büntetés felének letelte előtt engedélyezi az elítélt harmadfokú minősítését.
- Fellebbezést nyújthatnak be azzal a végzéssel szemben, amellyel a büntetés-végrehajtási bíró kimondja, hogy a büntetés-végrehajtási kedvezmények, azaz az eltávozás, a harmadfokú minősítés és a feltételes szabadságra bocsátásig hátralevő idő beszámítása a büntetés letöltésének határidejére vonatkozik, és nem a kiszabott büntetések összeadó idejére.
- Fellebbezést nyújthatnak be az elítélt feltételes szabadlábra bocsátásáról szóló végzés ellen.

4.2. Feljelentéshez való jog

A spanyol büntetőeljárásról szóló törvény 259. és azt követő cikkei

A szexuális és nemi alapú erőszak áldozatainak jogában áll panaszt vagy feljelentést tenni.

Az áldozat a feljelentéssel hívja fel az illetékes nyomozó hatóságok figyelmét arra, hogy valaki az ő sérelmére bűncselekménynek minősíthető cselekményt követett el.

Ha a feljelentés benyújtását és a bíróságra történő továbbítását követően a hatóság bűncselekmény megalapozott gyanúját állapítja meg, kezdeményezi a megfelelő intézkedések megtételét és kezdetét veszi a büntetőeljárás.

4.3. Távoltartási végzés kérelmezésének joga

A nőekkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 62. cikke és a spanyol büntetőeljárásról szóló törvény 544b. cikke

A bíróság által hozott távoltartási végzés olyan határozat, amelyben az illetékes igazságügyi hatóság bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúját kimondva megállapítja, hogy a sértett olyan tényleges veszélynek van kitéve, amely a büntetőeljárás során távoltartási végzés meghozatalát teszi szükségessé.

A távoltartási végzés egyszerre tartalmaz büntető- és polgári jogi természetű óvintézkedéseket a nemi alapú erőszak áldozata és adott esetben gyermekei javára és védelmére, ezzel egyidejűleg a különböző közigazgatási szerveknél beindítja az áldozat által igénybe vehető szociális védelmi ellátást. A távoltartási végzés kimondja a nemi alapú erőszak elkövetésének tényét, ami helyt ad az 1/2004. sz. sarkalatos törvényben meghatározott jogok elismerésének.

Büntetőjogi megelőző intézkedések lehetnek:

- Az erőszaktevő kilakoltatása a család otthonából.
- Meghatározott településen való tartózkodás tilalma.
- Az elkövető eltiltása a sértett és/vagy hozzátartozói vagy más személyek egy meghatározott távolságon belüli megközelítésétől.
- Az elkövető eltiltása attól, hogy bármilyen módon – levélben, telefonon stb. – kapcsolatba lépjen az áldozattal és/vagy annak hozzátartozóival vagy más személyekkel.
- A támadó kitiltása meghatározott helyekről: az áldozat munkahelyének, a gyermekek iskolájának környékéről stb.
- Az áldozat lakcímére vonatkozó adatok titkosítása.
- Az áldozat védelme az igazságügyi szervek előtti eljárások során.
- Fegyverek lefoglalása és a fegyverviselés tilalma.

Polgári jellegű intézkedések lehetnek:

- A családi otthon használati és haszonélvezeti jogának megosztása.
- A kiskorú gyermekek feletti felügyeleti jog és elhelyezésükre vonatkozó szabályok meghatározása.
- A látogatási szabályok meghatározása, a kommunikáció és a gyermekekkel való kapcsolattartás mikéntjének meghatározása.
- A gyermektartási díj összegének megállapítása.
- A gyermekek veszélyhelyzettől való távoltartásához vagy az őket fenyegető minden egyéb esetleges kár vagy sérelem megelőzéséhez szükséges intézkedések.

A kérelmet maga az áldozat, annak legközelebbi hozzátartozója, ügyvédje vagy az ügyészség nyújthatja be. A feljelentési kötelezettség sérelme nélkül a helyzetről tudomást szerző szociális intézmények kötelesek az igazságügyi hatóságot vagy az ügyészséget értesíteni, hogy a távoltartási végzés meghozatalára irányuló eljárás megindítható, a végzés pedig meghozható legyen. Kiskorúak érintettsége esetén a bírónak minden esetben – akár hivatalból is – döntenie kell arról, hogy polgári jogi

intézkedések meghozatala indokolt-e.

A távoltartási végzést a feljelentés benyújtásával egyidejűleg célszerű kérvényezni, bár később is lehet kérni.

Ha külön feljelentés benyújtására nem kerül sor, a távoltartási végzés iránti kérvény feljelentésnek minősül, a kérvényben ismertetett tények és erőszakos cselekmény figyelembevételével.

A bíróságnak a távoltartási végzést a benyújtástól számított 72 órán belül, a sértett és az elkövető bíróság előtti megjelenését követően kell kiadnia. A törvény kimondja, hogy ezt a meghallgatást külön kell tartani, elkerülve a két fél szembesítését.

4.4. Európai távoltartási végzés (európai védelmi határozat) kérelmezésének joga

2014. november 20-i 23/2014. sz. törvény a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok Európai Unión belüli kölcsönös elismeréséről

Ha a szexuális vagy nemi alapú erőszak áldozata ideiglenesen vagy tartósan az Európai Unió egy másik tagállamába szándékozik költözni és ő az óvintézkedésként elrendelt távoltartási végzés vagy eltiltás kedvezményezettje, az illetékes igazságügyi hatóságnál kérvényezheti az európai védelmi határozat elfogadását.

Az igazságügyi hatóság által kibocsátott európai védelmi határozatról igazolást kell kiállítani, amelyet végrehajtás céljából továbbítani kell a másik tagállam illetékes hatóságának.

4.5. A büntetőeljárásban való részvételhez való jog: felajánlott eljárási lehetőségek

A spanyol büntetőeljárásról szóló törvény 109. és azt követő cikkei

A sértett nyilatkozatának bíró általi átvételekor a bíróság hivatalvezetője tájékoztatja a sértettet, hogy joga van az eljárásban félként részt venni, és lemondani vagy nem lemondani a visszaszolgáltatásról, a kártérítésről és a büntetendő cselekménnyel okozott kár megtérítéséről.

E jog gyakorlása a nemi alapú erőszak áldozatává vált nő aktív beavatkozását jelenti a feljelentését követő bírósági eljárásba, valamint a büntetőeljárás és – adott esetben – a polgári peres eljárás lefolytatásába. A joggyakorlás úgy történik, hogy a nő magánvádlóként lép fel a büntetőeljárásban; ehhez a védelmére védőügyvédet, képviselőre pedig jogi képviselőt kell kirendelni.

Ezen túlmenően azok a sértettek, akik nem mondtak le az eljárásban való részvételi jogukról, a bűncselekmény minősítése előtt bármikor kezdeményezhetik vádhatósági eljárás lefolytatását.

A védő és a jogi képviselőt ellátó ügyvéd kijelölése az áldozat szabad választása szerint vagy a nemi alapú erőszakra szakosodott, hivatalból kirendelt ügyvédi szakszolgálaton keresztül történhet (ingyenes jogi segítségnyújtás).

A büntetőeljárásban való megjelenés és az ebből következő „fél” státusz azt jelenti, hogy a sértett az ügyvédjén keresztül bizonyítékokat nyújthat be, részt vehet a bizonyítási eljárásban, tájékoztatást kap az eljárás során hozott valamennyi határozatról, és egyet nem értése esetén fellebbezést nyújthat be.

Hasonlóképpen, magánvádlóként a sértett kérheti a támadó elítélését és az elszenvedett sérülések és sérelmek jóvátételét és a károk megtérítését.

A büntetőeljárások során az ügyészség feladata a sértettek és károsultak érdekeinek védelme. Ha az ügyész meggyőződik arról, hogy a bűncselekményt elkövették, vádat emel a felelősnek tartott személy(ek) ellen, függetlenül attól, hogy az áldozat személyesen részt vett-e a büntetőeljárásban vagy sem. Ha az ügyész nem állapít meg bűncselekményt, nem emel

vádat, illetve kérheti az eljárás megszüntetését, például ha úgy ítéli meg, hogy a tényállás nem bizonyított eléggé.

4.6. A visszaszolgáltatáshoz, a kártérítéshez és az okozott sérelem jóvátételéhez való jog

A spanyol büntetőeljárásról szóló törvény 100. és azt követő cikkei

Egy bűncselekmény elkövetése az okozott kár megtérítésére és az okozott sérelem jóvátételére kötelez. Ez a polgári jogi felelősség magában foglalja a visszaszolgáltatást, a kártérítést, valamint a vagyoni és nem vagyoni károk megtérítését.

Amennyiben a sértett a büntetőeljárásban (e polgári jogi felelősség követelése érdekében) polgári eljárást indított, a meghozott ítéletnek – feltéve, hogy az elmarasztaló ítélet lesz – a bűnössel szemben kiszabható büntetésen felül azt is meg kell állapítania, hogy a vádlottat milyen polgári jogi felelősség terheli a bűncselekménnyel a sértettnek okozott testi, lelki vagy erkölcsi károkért vagy sérelemért.

A sértett azonban fenntarthatja magának a jogot arra, hogy külön eljárásban a polgári bíróság előtt polgári eljárást indítson, így a polgári pert nem a büntetőeljárásban kell megindítani. A sértett lemondhat az ezzel kapcsolatosan e tekintetben őt esetlegesen megillető követeléseiről is.

4.7. A bírósági eljárásokról való tájékoztatáshoz való jog

A sértettet – még ha nem is él a büntetőeljárásban való részvétel és fellépés jogával – tájékoztatni kell az eljárásban betöltött szerepéről, valamint az eljárás hosszáról, alakulásáról és előrehaladásáról.

Az áldozat számára a jogairól nyújtott tájékoztatás a bűnüldöző szervek, a bíróság és az áldozatsegítő szakszolgálatok feladata.

E tájékoztatás a következőkre terjed ki:

- Tájékoztatás a büntetőeljárásban félként való részvételhez való jogról, valamint a visszaszolgáltatásra, a kártérítésre, a bűncselekménnyel okozott sérülés és sérelem jóvátételére vonatkozó jogról, illetve az e jogról való lemondás jogáról.
- Tájékoztatás az áldozatot a hatályos jogszabályok szerint megillető támogatás igénylésének lehetőségéről és az arra vonatkozó eljárásról.
- Tájékoztatás a bírósági eljárások állásáról, az iratokba való betekintési jog biztosítása, valamint másolatok és tanúvallo-mások kiadása (az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény 234. cikke szerint).
- A sértettet tájékoztatni kell a biztonságát befolyásoló minden döntésről és határozatról, például a távollartási végzésről, más óvintézkedések elfogadásáról vagy módosításáról, az elkövető szabadságvesztését vagy ideiglenes szabadlábra helyezését elrendelő végzésekről és az elkövető büntetés-végrehajtási helyzetéről (a büntetőeljárásról szóló törvény 109. és 506.3. Cikke, valamint 544. cikkének b) és c) pontja).
- A sértettet tájékoztatni kell a tárgyalás helyszínéről és időpontjáról (a büntetőeljárásról szóló törvény 785.3., 962. és 966. cikke).
- Mind az elsőfokú bíróság ítéletét, mind az esetleges fellebbezést közölni kell a sértettel. (Az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény 270. cikke; a büntetőeljárásról szóló törvény 789.4., 792.2., 973.2. és 976.3. cikke).
- Az eljárás megszüntetéséről értesíteni kell a sértettet.

4.8. Az áldozat méltóságának és magánéletének védelméhez való joga a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos eljárásokban

A nőkkel szembeni erőszak elleni átfogó védelmi intézkedésekről szóló, 2004. december 28-i 1/2004. sz. sarkalatos törvény 63. cikke Az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény 232.2. cikke; a bűncselekmény áldozatának jogállásáról szóló, 2015. április 27-i 4/2015. sz. törvény 19. és azt követő cikkei

Az erőszakos bűncselekmények és a szexuális szabadság elleni bűncselekmények áldozatainak nyújtott segítségről és támogatásról szóló 35/1995. sz. törvény 15.5. és azt követő cikkei és a büntetőügyek tanúinak és szakértőinek védelméről szóló 19/1994. sz. sarkalatos törvény 2a. és 3.1. cikke

Az 1/2004. sz. sarkalatos törvény külön intézkedéseket ír elő az áldozat méltóságának és magánéletének védelme érdekében.

Egyrészt megállapítja, hogy a nemi alapon elkövetett erőszakos bűncselekmény áldozata, leszármazottai és a gyámsága vagy gondnoksága alatt álló személyek személyes adatai bizalmas információnak minősülnek.

Az áldozat új lakhelyének, munkahelyének vagy gyermekei iskolájának titokban tartása nemcsak az áldozat magánéletét védi, hanem fontos eszköz a biztonsága szempontjából is, mivel megakadályozza, hogy ezek az információk a vádlott tudomására jussanak.

A távoltatási végzés iránti kérelem formanyomtatványa ugyanebből a célból írja elő, hogy az áldozat megadhatja egy olyan harmadik személy címét vagy telefonszámát, akinek a biztonsági vagy az igazságügyi szervek a közleményeket vagy értesítéseket küldhetik.

Másrészt a bűncselekmény áldozatának jogállásáról szóló törvény elismeri az áldozatok magánéletük védelméhez való jogát a büntetőeljárás során, és ebben az értelemben kötelezi a bírakat, ügyészeket, a nyomozásban részt vevőket és minden olyan személyt, aki bármi módon részt vesz az eljárásban, hogy a törvény rendelkezéseivel összhangban hozzák meg a szükséges intézkedéseket az áldozatok és hozzátartozóik magánéletének védelme érdekében. Különösen a kiskorú vagy fogyatékkal élő, különleges védelemre szoruló áldozatok tekintetében kell intézkedéseket hozni az azonosításukat megkönnyítő információk és adatok terjesztésének és nyilvánosságra hozatalának megakadályozása érdekében.

E tekintetben a büntetőeljárásról szóló törvény szerint a bíró akár hivatalból, akár az ügyészség vagy a sértett kérelmére az alábbi intézkedések bármelyikét elrendelheti, ha az a sértett magánéletének védelme vagy a sértett vagy a sértett családjának kijáró tisztelet megtartása érdekében szükséges:

- Tilos az áldozat személyazonosságára vonatkozó információk, az áldozat azonosítását közvetlenül vagy közvetve elősegítő adatok, illetve azon személyes körülmények nyilvánosságra hozatala vagy közzététele, amelyeket az áldozat védelmi szükségleteinek megállapítása érdekében figyelembe vettek.
- Tiltja az áldozatról vagy családtagjairól készült képek megszerzése, nyilvánosságra hozatala vagy közzététele.

A bíróság hivatalból, továbbá a sértett vagy az ügyészség kérésére úgy is dönthet, hogy a bírósági eljárás nem nyilvános, és a tárgyalásokat zárt ajtók mögött tartják.

4.9. Segítségnyújtás a nemi alapú erőszaknak minősülő bűncselekménynek áldozatai számára

Az erőszakos bűncselekmények és a szexuális szabadság elleni bűncselekmények áldozatainak nyújtott segítségről és támogatásról szóló, 1995. december 11-i 35/1995. sz. törvény és az 1997. május 23-i 738/1997. sz. királyi törvényerejű rendelettel jóváhagyott, az erőszakos bűncselekmények és a szexuális szabadság elleni bűncselekmények áldozatainak nyújtott segítségről szóló rendelet

Ez a Spanyolországban szándékosan és erőszakkal elkövetett, halált vagy súlyos testi sérülést, illetve a testi vagy lelki egészség súlyos károsodását eredményező bűncselekmények közvetlen és közvetett áldozatainak nyújtott állami támogatást, valamint a szexuális szabadság ellen – erőszak alkalmazása nélkül is – elkövetett bűncselekmények áldozatainak nyújtott állami támogatást jelenti.

A nemi alapú erőszak áldozatául esett nők a következőkkel jellemezhető bűncselekmény áldozataként részesülhetnek ebben a támogatásban:

- Általában azok a nők jogosultak e támogatásra, akik a bűncselekmény elkövetésének időpontjában spanyol állampolgárok vagy az Európai Unió valamely más tagállamának állampolgárai voltak, vagy akik nem spanyol állampolgárok, de szokásos tartózkodási helyük Spanyolországban van, vagy olyan más állam állampolgárai, amely a saját területén a spanyol állampolgárok számára hasonló támogatást ismer el.
- Amikor a bűncselekmény áldozata nemi alapú erőszak áldozatának minősül, és az elkövetett bűncselekmények nők elleni erőszakos tettek sorozatából állnak, bármely más állam állampolgárságával rendelkező, de Spanyolországban tartózkodó nők – közigazgatási helyzetüktől függetlenül – jogosultak lehetnek támogatásra.
- A támogatás igénylésének határideje a bűncselekmény elkövetésétől számított három év. Ez az időszak a büntetőeljárás megindításával megszakad, majd a jogerős bírósági ítélet meghozatalával kezdődik újra.
- A támogatás összege semmiképpen sem haladhatja meg az ítéletben megállapított kártérítés összegét. A támogatást annak típusától függő kritériumok alkalmazásával számítják ki. A nemi alapú erőszak áldozatai esetében az így kiszámított támogatás összege 25%-kal nő. Haláleset esetén a támogatás összege kiskorú vagy fogyatékkal élő felnőtt kedvezményezettek esetében 25%-kal nő.
- Ideiglenes támogatás a büntetőeljárást lezáró jogerős bírósági végzés meghozatala előtt is nyújtható, amennyiben arra a sértett vagy kedvezményezettjei bizonytalan gazdasági helyzetük miatt igazoltan rászorulnak. Ha a bűncselekmény áldozata nemi alapú erőszak áldozatának minősül, az ideiglenes támogatás az áldozat vagy a kedvezményezettek anyagi helyzetétől függetlenül nyújtható.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ

Állami szint	016 Hallássérültek: 900 116 016
Andalúzia	900 200 999
Aragónia	900 504 405
Kanári-szigetek	112
Kantábria	942 214 141
Kasztília–La Mancha	900 100 114
Kasztília és León	012
Katalónia	900 900 120
Extremadura	
Galicia	900 400 273
Baleár-szigetek	971 178 989
La Rioja	900 711 010
Madrid	012
Navarra	
Baszkföld	900 840 111
Asztúria	985 962 010
Murcia régió	112
Valenciai körzet	900 580 888
Ceuta város	900 700 099
Melilla város	

Bővebb információ: az autonóm közösségek esélyegyenlőségért felelős szerveinél, a tartományi és helyi nővédelmi központokban, az áldozatsegítő irodákban, az ügyvédi kamarák jogi tanácsadó szolgálatainál, valamint a különböző nőjogi szervezetekben és a külföldiek jogvédelmi szervezeteiben.

A szexuális és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemért felelős kormányhivatal honlapja: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/instituciones/home.htm>